

**UCHWAŁA NR XXVIII/434/2013
RADY MIEJSKIEJ W KOSZALINIE**

z dnia 28 lutego 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015”.

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887, Nr 288, poz. 1690; z 2012 r. poz. 579 i poz. 1519), art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806, Nr 153, poz. 1271; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz.1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i poz.146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281; z 2012 r. poz. 567), art. 92 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592; z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806; z 2003r. Nr 162, poz. 1568; z 2004r. Nr 102, poz. 1055; z 2007r. Nr 173, poz. 1218; z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 92, poz. 753, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281) Rada Miejska w Koszalinie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje „Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Koszalina.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXXVII/419/2009 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie przyjęcia „Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miasta Koszalin na lata 2009-2015”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Stefan Turowski

**MIEJSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2013-2015**

Koszalin, 2013

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Charakterystyka i analiza systemu wspierania rodziny w Koszalinie.....	4
	1

2.1. Sytuacja demograficzna i społeczna rodzin.....	4
2.2. Podmioty działające w obszarze wspierania dziecka i rodziny na terenie Koszalina. Zasoby i analiza sytuacji.....	5
3. Charakterystyka i analiza rodzin zastępczych i pieczy zastępczej w Koszalinie.....	16
3.1. Charakterystyka prawna pieczy zastępczej.....	16
3.2. Charakterystyka pieczy zastępczej w Koszalinie.....	17
3.3. Analiza sytuacji w obszarze pieczy zastępczej w Koszalinie.....	19
4. Analiza SWOT systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w ocenie MOPS Koszalin.....	20
5. Adresaci Programu.....	22
6. Cele, działania i wskaźniki Programu.....	23
7. Limit rodzin zastępczych zawodowych.....	32
8. Źródła finansowania i budżet Programu.....	33
9. Zakładane efekty realizacji Programu.....	34
10. Monitoring i sprawozdawczość Programu.....	35

1. Wstęp

W celu efektywnego wspierania rodziny i budowania warunków do rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Koszalina tworzy się „Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015”. Dokument zawiera m.in. podstawy prawne, na których został oparty, umiejscowienie dokumentu w systemie zarządzania strategicznego, analizę systemu wspierania rodziny i systemu rozwoju pieczy zastępczej, cele, zadania, a także realizatorów programu oraz zasady jego monitorowania i ewaluacji.

Zadania z zakresu wspierania rodziny, w tym dotyczące rodzicielstwa zastępczego były dotychczas określone w dokumencie pod nazwą: „System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miasta Koszalin na lata 2009-2015”, przyjętym Uchwałą Nr XXXVII/419/2009 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 25 czerwca 2009 roku, a zapisy powyższego dokumentu stanowią punkt wyjścia do sformułowania aktualnych, realnych i uzasadnionych celów oraz kierunków realizacji w latach 2013-2015, zadań na rzecz rodziny naturalnej i systemu pieczy zastępczej na terenie Koszalina.

Podstawą prawną opracowania „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015” są art. 176, pkt 1 oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 149, poz. 887 z późn.

zm.). Powyższe przepisy nakładają odpowiednio na gminy i powiaty zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, do których należą opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny oraz 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Niniejszy dokument wyznacza kierunki działań w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w perspektywie lat 2013-2015, przy uwzględnieniu uwarunkowań i zasobów lokalnych.

Dokument został opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie przy udziale przedstawicieli lokalnych instytucji pracujących na rzecz rodziny.

Rodzina to podstawowe środowisko funkcjonowania i rozwoju dziecka. Winno ono zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Jeżeli rodzina napotyka na problemy lub pojawiają się w niej dysfunkcje, wówczas instytucje powołane do jej wspierania są zobowiązane do podjęcia na jej rzecz działań służących jej dobru, a w szczególności interesowi dzieci. Dobro dziecka jest nadrzędnym celem systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Wspieranie rodziny to proces, który jest połączony ze wzmacnianiem społeczności lokalnej i zasadą pomocniczości. Szczególny nacisk działań programu będzie położony na proces zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej i na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego oraz na wspieranie rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci.

Niniejszy program jest dokumentem Gminy Miasta Koszalin stanowiącym operacjonalizację zadań samorządu terytorialnego z zakresu wsparcia rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na podstawie założeń określonych w dokumencie strategicznym pod nazwą: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2009-2015”, przyjętym Uchwałą Nr XXXVII/418/2009 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 25 czerwca 2009 roku.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2009-2015” podejmuje powyższe zagadnienia w następujących celach strategicznych i operacyjnych:

- Cel strategiczny 1: Redukowanie zjawiska ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do marginalizacji społecznej; cel operacyjny 1: Zapobieganie ubóstwu i podejmowanie działań pomocowych wobec osób nim dotkniętych,
- Cel strategiczny 2: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinie; cel operacyjny 1: Koordynacja działań diagnostycznych i profilaktycznych wobec rodzin niewydolnych, cel operacyjny 2: Tworzenie optymalnych warunków rozwoju i zaspokajania potrzeb dziecka pozbawionego opieki rodziców, cel operacyjny 3: Kompleksowe wspieranie dzieci i rodzin celem odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych i przywrócenia właściwego funkcjonowania w społeczeństwie,
- Cel strategiczny 5: Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom; cel operacyjny 1: Zmniejszanie rozmiarów problemów związanych z uzależnieniami, które aktualnie występują.

Program jest ponadto zbieżny z celem strategicznym „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015” przyjętego Uchwałą Nr XV/181/2011 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 27 października 2011 roku, który zakłada „zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie z uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi”, a także z rekomendacjami zawartymi w „Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020” w zakresie: Celu kierunkowego 6.1. Wspieranie funkcji rodziny.

2. Charakterystyka i analiza systemu wspierania rodziny w Koszalinie

2. 1. Sytuacja demograficzna i społeczna rodzin

Koszalin, pod względem liczby mieszkańców jest drugim, po Szczecinie ośrodkiem w województwie.

Tabela Nr 1 - Liczba mieszkańców Koszalina w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	2010	2011	I półrocze 2012
Kobiety	56 766	57 598	57 548
Mężczyźni	51 182	51 635	51 635
Ogółem:	107 948	109 233	109 183

Źródło: *Diagnoza społeczno-gospodarcza Miasta Koszalin, Bank Danych Lokalnych GUS*

Z prognoz demograficznych na lata 2011-2035 (<http://www.stat.gov.pl>) wynika, że w Koszalinie zmniejszeniu będzie ulegała liczba mieszkańców, pogorszy się struktura wiekowa i nastąpi wzrost wielkości populacji ludności w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Miasto Koszalin w roku szkolnym 2011/2012 była organem prowadzącym dla: 19 przedszkoli publicznych, 13 szkół podstawowych, 9 gimnazjów, 9 szkół ponadgimnazjalnych, 2 placówek szkolnictwa specjalnego, 1 poradni psychologiczno - pedagogicznej, 1 bursy międzyszkolnej i 1 szkolnego schroniska młodzieżowego (dane na podstawie „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miasta Koszalin w roku szkolnym 2011/2012”. W Koszalinie funkcjonują żłobki - 1 Żłobek Miejski – jednostka budżetowa Miasta Koszalina, która prowadzi 5 oddziałów oraz 7 żłobków niepublicznych.

W mieście działają również dwie wyższe uczelnie publiczne: Politechnika Koszalińska i Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koszalinie oraz jedna niepubliczna Koszalińska Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych. Koszalin posiada dobrze wyposażoną bazę sportową oraz prężnie działające ośrodki kultury, sale widowiskowe, biblioteki. Funkcjonujące w mieście placówki wsparcia dziennego (2 świetlice i 5 Środowiskowych Ognisk Wychowawczych) zapewniają dzieciom pomoc w nauce i organizują czas wolny.

Placówki wsparcia dziennego:

1. Świetlica środowiskowa prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Poznaniu, ul. Żeglarska 17, 75-226 Koszalin,
2. Świetlica środowiskowa prowadzona przez CARITAS Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, ul. Ks. Bpa Cz. Domina 8, 75-061 Koszalin.

Środowiskowe Ogniska Wychowawcze prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział w Koszalinie:

1. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Grono”, ul. Piłsudskiego 11, 75-501 Koszalin,
2. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Horyzont”, ul. Bałtycka 2a, 75-331 Koszalin,
3. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Północ”, ul. Wańkowicza 82, 75-448 Koszalin,
4. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Przystań”, ul. Dworcowa 2a, 75-950 Koszalin,
5. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Klub Zacisze”, ul. Ruszczyca 14, 75-654 Koszalin,

2.2. Podmioty działające w obszarze wspierania dziecka i rodziny na terenie Koszalina. Zasoby i analiza sytuacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Al. Monte Cassino 2, 75-412 Koszalin

tel. 94/316-03-00

fax 94/316-03-28

Zadania realizowane przez MOPS obejmują w szczególności:

- 1) zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w tym:
 - a) przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych;
 - b) przyznawanie świadczeń niepieniężnych;
 - c) pracę socjalną;
 - d) prowadzenie i rozwijanie niezbędnej infrastruktury socjalnej;
 - e) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
 - f) realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
 - g) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
 - h) przygotowywanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
 - i) realizowanie programów społecznych;
 - j) realizowanie zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, zadań własnych powiatu, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat;
- 2) zadania wynikające z innych ustaw, w tym:
 - a) ustalanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych;
 - b) ustalanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych;
 - c) prowadzenie zadań związanych z postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych oraz przyznawaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
 - d) realizowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej;
 - e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków repatriantom;
 - f) prowadzenie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
 - g) wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej;
 - h) wydawanie decyzji administracyjnych o prawie do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta. W 2012 roku zatrudnił 2 asystentów rodziny, którzy prowadzili pracę z 18 rodzinami. Na zatrudnienie jednego z asystentów pozyskano środki z MPiPS (kwotę 17843,35 zł wydatkowano ze środków pozyskanych z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 „Asystent rodziny”). Dzięki wsparciu asystentów dzieci z 3 rodzin biologicznych zostały utrzymane w rodzinie naturalnej i nie trafiły do systemu pieczy zastępczej, natomiast 1 rodzina naturalna została przygotowana do powrotu dzieci z rodziny zastępczej. Asystenci rodziny realizowali działania w zakresie m.in. pomocy w sprawach urzędowych, uzyskaniu zatrudnienia, pozyskaniu wsparcia rzeczowego dla rodzin.

Ponadto Ośrodek w ramach działalności statutowej prowadzi m.in. Klub Integracji Społecznej, Punkt Pośrednictwa Pracy Wolontarystycznej, realizuje programy integracji społecznej i zawodowej, poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne i pedagogiczne) oraz organizuje pomoc dzieciom w nauce w ramach tzw. Pogotowia Lekcyjnego.

W ramach realizacji zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPS prowadzi Punkt informacyjno-konsultacyjny dla ofiar i sprawców przemocy oraz prowadzi obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. PIK mieści się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i przyjmuje codziennie w godzinach pracy Ośrodka. W Punkcie przyjmowane są zgłoszenia dotyczące przemocy oraz udzielane są informacje na temat instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Do zadań Zespołu należy w szczególności diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie i podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na

celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym. Zespół inicjuje również interwencje w środowisku dotkniętym przemocą. Instytucje, których przedstawiciele są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w Koszalinie: Komenda Miejska Policji, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Prokuratura Rejonowa w Koszalinie, Sąd Rejonowy w Koszalinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSW, Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień „Anon”, Dom Samotnej Matki „Dar życia” Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej, Szkoła Podstawowa Nr 9, Gimnazjum Nr 7, Straż Miejska.

Tabela Nr 2 - Typy rodzin objętych pomocą społeczną w Koszalinie w latach 2010-2012

Typy rodzin		Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
Rodziny ogółem		2889	3162	2687	5675	5987	5031
o liczbie osób:	1	1613	1845	1568	1613	1845	1568
	2	488	497	446	976	994	892
	3	404	423	310	1212	1269	930
	4	232	242	230	928	968	920
	5	87	96	91	435	480	455
	6 i więcej	65	59	42	511	431	266
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		984	983	839	3107	3166	2748
o liczbie dzieci:	1	521	494	389	1213	1168	944
	2	300	300	281	1037	1011	979
	3	107	130	124	489	587	562
	4	38	45	40	210	256	227
	5	10	5	4	69	34	28
	6	3	0	1	23	0	8
	7 i więcej	5	9	0	66	110	0
Rodziny niepełne ogółem		582	602	521	1609	1679	1464
o liczbie dzieci:	1	320	321	266	672	674	559
	2	183	182	167	567	558	517
	3	56	72	68	232	295	282
	4 i więcej	23	27	20	138	152	106
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		309	418	159	543	640	225
o liczbie osób:	1	178	282	112	178	282	112
	2	62	71	32	124	142	64
	3	47	44	11	141	132	33
	4 i więcej	22	21	4	100	84	16

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 3 - Najistotniejsze powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2010-2012

Powód trudnej sytuacji Życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Bezrobocie	1722	1793	1861	3428	3519	3730
Ubóstwo	2054	2119	2248	3721	3730	4032
niepełnosprawność	1061	1255	1092	1748	2030	1733

długotrwała lub ciężka choroba	1396	1725	1524	2213	2673	2405
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	508	543	449	1586	1684	1590
Alkoholizm	134	166	204	172	211	272

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 4 - Liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych przyznanych przez MOPS Koszalin w latach 2010-2012

Rodzaj świadczenia rodzinnego	Liczba osób korzystających		
	2010	2011	2012
zasiłki rodzinne	4279	2833	2558
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:			
- urodzenia dziecka	352	324	280
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	370	322	263
- samotnego wychowywania dziecka	288	271	249
- kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	325	301	278
- rozpoczęcia roku szkolnego	1995	1865	1640
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	75	65	65
- wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	412	388	374
zasiłek pielęgnacyjny	2114	2124	2150
świadczenie pielęgnacyjne	244	348	462
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1030	1089	997

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 5 - Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone przez MOPS Koszalin w latach 2010-2012

2010		2011		2012	
Liczba wniosków	Wartość wypłaconych świadczeń w tys. zł	Liczba wniosków	Wartość wypłaconych świadczeń w tys. zł	Liczba wniosków	Wartość wypłaconych świadczeń w tys. zł
1221	4890,7	1277	5188,6	1195	5397,0

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 6 - Dzieci korzystające z dożywiania w koszalińskich szkołach w latach 2010-2012

2010	2011	2012
983	1023	1056

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 7 - Niebieskie karty założone w MOPS w latach 2010-2012

2010	2011	2012

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela nr 8 - Liczba konsultacji udzielonych w latach 2010-2012 z podziałem na formy poradnictwa specjalistycznego

Rodzaj pomocy	2010	2011	2012
Indywidualne porady prawne	1655	1844	2113
Indywidualne konsultacje i diagnozy psychologiczne	1301	1595	1829
Indywidualne konsultacje i diagnozy pedagogiczne	0	0	211
Razem	2956	3439	4153

Źródło: MOPS Koszalin

Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koszalinie

ul. Morska 43, 75-215 Koszalin

tel. 94/ 343-01-99

Celem działania Poradni jest udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, dzieciom (w wieku od urodzenia) i młodzieży uczącej się, a także udzielanie dzieciom, młodzieży, rodzicom oraz nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej, związanej z wychowaniem i kształceniem.

Do zadań Poradni należy m.in:

- diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, w tym: predyspozycji i uzdolnień, przyczyn niepowodzeń edukacyjnych, specyficznych trudności w uczeniu się,
- wspomaganie dzieci i młodzieży odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży: szczególnie uzdolnionych, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym, ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, z zaburzeniami komunikacji językowej, z chorobami przewlekłymi,
- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży, w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, z zachowaniami dysfunkcyjnymi, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym, oraz ich rodzin.

W Poradni działają zespoły orzekające, które wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Koszalinie

ul. Piłsudskiego 11-15, 75-501 Koszalin

tel. 94/ 342-56-27

TPD w Koszalinie udziela systematycznej pomocy i wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, zagrożonych patologią, niewydolnych wychowawczo.

W związku z niewydolnością rodzin placówki TPD – Środowiskowe Ogniska Wychowawcze realizują następujące działania:

- udzielają systematycznej codziennej pomocy w odrabianiu lekcji,
- utrzymują kontakty ze szkołą wychowanków w celu sprawowania kontroli nad sytuacją szkolną wychowanka i jego postępów w nauce,

- prowadzą zajęcia z zakresu profilaktyki i higieny osobistej, zdrowego żywienia, profilaktyki uzależnień (pogadanki, warsztaty, zajęcia psychoedukacyjne) oraz warsztaty z zakresu prawidłowej komunikacji – porozumiewania się, rozwiązywania konfliktów, asertywności itp.
- organizują atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu (zabawy, gry sportowe, zajęcia artystyczne, plastyczne, taneczne, kulinarne, komputerowe, wycieczki, wyjścia w teren, do kina, teatru, na basen).

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci prowadzi również dla rodziców zajęcia w ramach „Uniwersytetu dla Rodziców”, mające na celu wzmocnienie umiejętności wychowawczych i usprawnienie relacji rodzic – dziecko. W ramach całorocznej działalności na rzecz dzieci i ich rodzin TPD w miarę możliwości i pozyskanych środków prowadzi dożywianie w placówkach, przekazuje rodzinom żywność, wyprawki szkolne, ubrania, obuwie, pomaga rozwiązywać trudne sytuacje rodzinne poprzez działalność Rzecznika Praw Dziecka, w tym reprezentuje prawa Dziecka przed innymi instytucjami.

Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Koszalinie

ul. Grunwaldzka 20, 75-241 Koszalin

tel. 94/ 342-50-33

fax 94/ 342-50-33

Polski Czerwony Krzyż prowadzi działalność charytatywną, realizuje zadania z pomocy społecznej, w tym usługi opiekuńcze, prowadzi placówki interwencji kryzysowej oraz działa na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Oddział Rejonowy PCK w Koszalinie udziela pomocy osobom bezrobotnym, bezdomnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, rodzinom wielodzietnym, osobom niepełnosprawnym, rencistom i emerytom. Udziela pomocy w formie żywnościowej, wyposażeniu dzieci w przybory szkolne, dystrybucji odzieży osobom najbardziej potrzebującym oraz dystrybucji sprzętu rehabilitacyjnego osobom niepełnosprawnym. Opłaca czynsz oraz media osobom znajdującym się w bardzo trudnej sytuacji finansowej a także zajmuje się ratownictwem medycznym. Oddział Rejonowy PCK w Koszalinie prowadząc punkt odzieży pozyskuje i wydaje podopiecznym odzież używaną.

Polski Komitet Pomocy Społecznej – Zarząd Miejski w Koszalinie

ul. Jana Matejki 3, 75-540 Koszalin

tel. 94/ 342-61-03

fax 94/ 342-61-03

Polski Komitet Pomocy Społecznej prowadzi działania na rzecz potrzebujących, w tym rodzin i dzieci. Koncentruje swoje działania na zaspokajaniu potrzeb życiowych zapewniając pomoc żywnościową i materialną. Udziela rodzinom mającym dzieci, pomocy żywnościowej pochodzącej z programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” PEAD.

CARITAS Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

ul. bpa Cz. Domina 8, 75-061 Koszalin

tel. 94/ 342-36-90

fax 94/ 346-21-75

CARITAS prowadzi działalność charytatywną skierowaną do dzieci, młodzieży i rodzin. W ramach CARITAS w Koszalinie działają 2 placówki świadczące pomoc dla rodzin w sytuacji kryzysowej oraz samotnych matek a także świetlica środowiskowa.

Centrum Kryzysowe dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi prowadzone przez Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej dysponuje 22 miejscami dla kobiet i kobiet z dziećmi.

Zadaniem Centrum Kryzysowego jest udzielenie schronienia i wsparcia kobietom i kobietom z dziećmi w celu wyjścia z sytuacji kryzysowej związanej z doświadczeniem przemocy w rodzinie.

Centrum prowadzi działania profilaktyczne, edukacyjne, wychowawcze. Zapewnia kobietom dostęp do konsultacji i porad psychologów oraz porad prawnych na terenie placówki. W tym zakresie współpracuje również z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, sądem, policją, pedagogami szkolnymi.

Dom Samotnej Matki „Dar życia” zapewnia całodobowy, okresowy pobyt kobietom w ciąży i matkom z małoletnimi dziećmi do lat 3, dysponuje 24 miejscami.

Stowarzyszenie Vocatio Dei

Katolicka Poradnia Rodzinna

Siedziba stowarzyszenia: ul. Seminaryjna 2, 75-817 Koszalin

Siedziba poradni: ul. Gen. Andersa 24, 75-950 Koszalin

tel. 94/ 345-50-39

fax 94/ 345-50-39

Katolicka Poradnia Rodzinna to poradnia otwarta na małżeństwa w kryzysie, przeżywające kłopoty. Doradcy życia rodzinnego, mediator, prawnik i psycholog pomagają bezpłatnie w sprawach takich jak: rozwiązywanie kłopotów małżeńskich spowodowanych brakiem komunikacji, wychowanie dzieci i trudności w tym względzie, a także porady prawne – spółdzielcze, pisanie listów do urzędów itp.

Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Koszalinie

ul. Mickiewicza 26, 75-007 Koszalin

tel. 94/ 348-87-21

fax 94/ 348-87-29

Wydział Edukacji prowadzi sprawy związane z administrowaniem publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i specjalnych oraz innych przyjętych z Kuratorium Oświaty placówek oświatowo-wychowawczych.

Uczniowie wszystkich szkół i placówek oświatowych z terenu Koszalina objęci są opieką pedagoga szkolnego. Działania profilaktyczne prowadzone są zgodnie z programami miejskimi i szkolnymi, a w ramach zapewnienia uczniom bezpieczeństwa na terenie szkół zostały założone monitoringi na terenie szkół. W roku szkolnym 2010/2011 przyznano stypendium szkolne dla 658 uczniów a w roku szkolnym 2011/2012 dla 689 dzieci.

Do przedszkoli w roku szkolnym 2010/2011 przyjęto wszystkie dzieci, których rodzice ubiegali się o przyjęcie (2778 dzieci na 2778 miejsc). W roku szkolnym 2011/2012 opieką w przedszkolach objęto 2762 dzieci. W Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych przebywało 16 dzieci a 1 dziecko oczekiwało na umieszczenie, a Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii przebywało 10 dzieci, a 6 dzieci oczekiwało na umieszczenie.

Zarząd Budynków Mieszkalnych

ul. Połczyńska 24, 75-815 Koszalin

tel. 94/ 340-91-06

Przedmiotem działalności ZBM jest m.in. gospodarowanie i administrowanie nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Miasta Koszalin. ZBM prowadzi także Biuro zamiany mieszkań w ramach którego oferuje zamianę lokali mieszkalnych pomiędzy lokatorami posiadającymi zaległości czynszowe a najemcami deklarującymi gotowość spłaty zadłużenia w ramach przeprowadzenia wzajemnej dobrowolnej zamiany.

Osoby ubiegające się o przydział lokalu z zasobów mieszkaniowych gminy borykają się głównie z takimi problemami jak: bezdomność, mała powierzchnia mieszkalna lokalu przypadająca na jednego członka rodziny, niski dochód, przemoc w rodzinie. Średni okres oczekiwania na przydział lokalu od momentu złożenia wniosku do czasu otrzymania propozycji zawarcia umowy

najmu lokalu wynosi od 5 do 7 lat (na dzień 31.12.2012 roku zarejestrowano 1.016 wniosków spełniających kryteria do przydziału lokalu z zasobów mieszkaniowych w tym: 488 wyroki sądu o eksmisję z prawem do lokalu socjalnego, 277 osób o niskich dochodach kwalifikujących się do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, 251 osób do zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony).

Zaległości w opłatach czynszowych za okres co najmniej 12 miesięcy posiada 946 rodzin.

Sąd Rejonowy w Koszalinie

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

ul. Gen. Andersa 34 75-950 Koszalin

tel. 94/ 342-86-46

Do zadań kuratorów należy pełnienie nadzorów nad osobami, wobec których sąd wydał orzeczenie. Kurator może zasięgać opinii w środowisku, na policji, miejscu pracy, szkole, MOPS, instytucjach odpowiedzialnych za terapię. Kurator działa w godzinach 6.00- 22.00. Ponadto kurator przeprowadza wywiady środowiskowe (wyłącznie kuratorzy zawodowi).

Do zadań kuratora zawodowego należy ponadto:

- kierowanie wniosków do sądu w uzasadnionych przypadkach w sprawach o zmianę lub uchylenie orzeczenia środka,
- kierowanie pracą kuratorów społecznych,
- współpraca z właściwymi organami samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, resocjalizacją, leczeniem i świadczeniem pomocy społecznej,
- nadzór nad realizacją postanowień sądu - odebranie małoletniego, kontrola wykonania zobowiązań nałożonych przez sąd (terapia rodzinna, prace społecznie użyteczne, udział w wolontariacie, zobowiązanie do podjęcia pracy lub leczenia specjalistycznego).

Tabela nr 9 - Nadzory kuratorskie w Sądzie Rejonowym w Koszalinie w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Liczba nadzorów dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych	204	219	218
Liczba nadzorów dot. spraw nieletnich	186	204	192
Liczba nadzorów wobec osób dorosłych uzależnionych od alkoholu	62	64	76

Źródło: Sąd Rejonowy w Koszalinie

Komenda Miejska Policji w Koszalinie

ul. Słowackiego 11, 75-009 Koszalin

tel. 94/ 342-99-00

fax 94/ 342-95-13

Komenda Miejska Policji w Koszalinie prowadzi stałą współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Uzależnień w Koszalinie. W Ośrodku Terapii i Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi w 2011 roku przebywało łącznie 2768 osób z tego 2519 mężczyzn i 249 kobiet. Dla porównania w 2010 roku w w/w ośrodku przebywało łącznie 2646 osób z tego 2426 mężczyzn i 220 kobiet. Prowadzone działania w 2011 roku pozwoliły na ujawnienie 23 nieletnich będących pod działaniem alkoholu tj. o 11 mniej niż w roku 2010. Spadek ujawnionych nieletnich związany był m.in. ze zwiększoną świadomością sprzedawców alkoholu i prowadzonymi w tym zakresie działaniami kontrolnymi, szkoleniami i kampaniami profilaktyczno-edukacyjnymi. W 2011 roku nastąpił spadek stwierdzonych przestępstw narkotykowych w porównaniu do 2010 roku o 47 przestępstw. W 2011 roku 40 nieletnich dopuściło się 164 przestępstw narkotykowych natomiast, w 2010 roku było to 19 nieletnich, którzy

popelnili 95 przestępstw narkotykowych. Z ujawnionych przypadków nieletnich sprawców czynów karalnych z ustawy o zapobieganiu i przeciwdziałaniu narkomanii wynika, że sprawcami byli nadal chłopcy w wieku 15-17 lat, przy czym, coraz częściej można było odnotować osoby, które były w wieku 13 – 15 lat. Należy zaznaczyć, że przypadki łamania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dotyczyły przeważnie posiadania przez młodych ludzi niewielkich ilości środków odurzających w postaci marihuany oraz amfetaminy. Na zwiększenie ilości czynów karalnych w tej kategorii miał bezsprzecznie wpływ zakaz sprzedaży środków odurzających w postaci „dopalaczy”. Po zmianie przepisów zakresie obrotu niektórymi substancjami wchodzącymi w skład dopalaczy widocznym stał się fakt powrotu do spożywania i obrotu substancjami psychoaktywnymi w postaci marihuany. Odnotowywano sporadyczne przypadki odurzania się młodych osób innymi legalnymi środkami w postaci leków, substancji wziewnych. Komenda Miejska Policji aktywnie realizuje zadania, wynikające z procedury „Niebieska Karta”. W 2011 roku odnotowano 3394 interwencji domowych i sporządzono 59 Niebieskich Kart. Natomiast w 2010 roku odnotowano 610 interwencji domowych i sporządzono 80 Niebieskich Kart. Ujawniono w trakcie interwencji w 2011 roku 63 osoby pokrzywdzone w wyniku przemocy domowej. Liczba sprawców przemocy domowej wyniosła w 2011 roku 65 osób. W 2011 roku odnotowano dwa przypadki udanych prób samobójczych wśród dzieci i młodzieży. Jednocześnie w ramach spotkań z pedagogami, rodzicami, młodzieżą szkolną kilkakrotnie funkcjonariusze otrzymywali informacje dotyczące zagrożenia popełnieniem samobójstwa. Wszystkie tego typu sytuacje miały podłoże związane z nieporozumieniami rodzinnymi, trudnościami w nauce oraz nieporozumieniami rówieśniczymi. W poprzednich latach nie odnotowano żadnego przypadku samobójstwa osoby małoletniej. W 2011 roku stwierdzono łącznie 5809 przestępstw, co przy 787 czynach nieletnich stanowiło około 13,5 % czynów karalnych popełnionych przez nieletnich w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw. Dla porównania w 2010 roku stwierdzono łącznie 5924 przestępstw, co przy 709 czynach nieletnich stanowiło około 12 % czynów karalnych popełnionych przez nieletnich w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw. Największą grupę czynów karalnych wśród nieletnich stanowią czyny o charakterze kryminalnym.

Pełnomocnik ds. Uzależnień

ul. Rynek Staromiejski 6-7, 75-007 Koszalin
tel. 94/ 348-88-43

Zadania w zakresie pracy z rodziną dotkniętą problemem alkoholowym określa Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii. Oba programy określają lokalną strategię Gminy w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizowania szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnienia.

Tabela Nr 10 – Działania realizowane w zakresie profilaktyki uzależnień i minimalizowania szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnienia

L.p.	Działania	2010	2011
		liczba uczestników procedury	liczba uczestników procedury
1.	Realizacja procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	100	113
2.	Wspieranie działań pomocowych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	22	14
3.	Wspieranie realizacji programów terapeutycznych dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), osób współuzależnionych	287	220
4.	Liczba rodzin z problemem alkoholowym, z którymi Miejska	222	215

	Komisja Problemów Alkoholowych prowadziła rozmowy motywujące do zmian		
5.	Wspieranie działań pomocowych dla osób uzależnionych od narkotyków	1420	1493
6.	wspieranie zwiększania dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych – program after care	14	14
7.	Wspieranie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób prowadzących terapię oraz pracujących w obszarze pomocy rodzinom osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami (szkolenia)	87	130
8.	Wspieranie działalności świetlic środowiskowych (paczki i słodczyce okolicznościowe)	230	275

Źródło: Pełnomocnik ds. uzależnień

Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych
 ul. Rynek Staromiejski 6-7, 75-007 Koszalin
 tel. 94/ 348-87-17
 fax 94/ 348-86-25

Do zadań Pełnomocnika należy koordynowanie i nadzór nad działaniami związanymi z realizacją polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Koszalina, w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów prawa.

W opinii Pełnomocnika problemy i kwestie dotyczące rodzin, wynikające z niepełnosprawności dzieci są następujące:

- niedostateczne wsparcie psychologiczne i prawne rodziny,
- potrzeba wsparcia rodziny przez asystenta/ów osób niepełnosprawnych, kiedy rodzice chcą wrócić do pracy,
- potrzeba wsparcia rodzica niepełnosprawnego z powodu narządu ruchu, niepełnosprawności intelektualnej i choroby psychicznej w sprawowaniu opieki nad dzieckiem,
- brak pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnością, wychowujące małe dzieci,
- niewystarczająca liczba lokali mieszkalnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- konflikty w rodzinie związane z niepełnosprawnością (szczególnie osoby niepełnosprawne psychicznie i intelektualnie).

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koszalinie
 ul. Podgórna 16, 75-950 Koszalin
 tel. 94/ 341-92-64
 fax 94/ 341-92-64

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności przyjmuje i rozpatruje wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dziecka poniżej 16 roku życia, wnioski o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 lat oraz wnioski o wydanie orzeczenia do ulg i uprawnień osób posiadających ważne orzeczenia ZUS w trybie art. 5a Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Na podstawie orzeczeń Miejskiego Zespołu można ubiegać się o świadczenia rodzinne, świadczenia z pomocy społecznej, dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, kartę parkingową oraz ulgi i uprawnienia na podstawie odrębnych przepisów. Można także uzyskać wskazania do zatrudnienia, szkolenia i uczestnictwa w terapii zajęciowej. Oprócz orzeczeń, Zespół wydaje legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Tabela Nr 11 – Informacja o wydanych orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności w latach 2010 – 2012

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012
1.	Lekki stopień niepełnosprawności	634	591	562
2.	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	496	547	608
3.	Znaczny stopień niepełnosprawności	440	459	468
4.	Razem	1570	1597	1638

Źródło: Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Koszalinie

Tabela Nr 12 - Informacja o wydanych orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności do ulg i uprawnień w latach 2010 – 2012

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012
1.	Lekki stopień niepełnosprawności	0	3	3
2.	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	1	6	5
3.	Znaczny stopień niepełnosprawności	0	11	25
4.	Razem	1	20	33

Źródło: Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Koszalinie

Tabela Nr 13 – Orzeczenia o niepełnosprawności w grupie wiekowej 0-16 w latach 2010-2011

Przyczyna niepełnosprawności	łącznie	łącznie	łącznie	0-3 r.ż.	0-3 r.ż.	0-3 r.ż.	4-7 r.ż.	4-7 r.ż.	4-7 r.ż.	8-16 r.ż.	8-16 r.ż.	8-16 r.ż.
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Upośledzenie umysłowe	3	3	3	0	0	0	1	1	2	2	2	1
Choroby psychiczne	7	9	8	1	1	1	1	1	1	5	7	6
Zaburzenia głosu, mowy, choroby słuchu	17	11	13	6	0	1	4	6	5	7	5	7
Choroby narządu wzroku	4	9	12	1	3	4	0	5	6	3	1	2
Upośledzenie narządu ruchu	12	19	18	5	6	5	2	7	6	5	6	7
Epilepsja	13	7	8	2	3	0	3	1	3	8	3	5
Choroby układu oddechowego i krążenia	24	19	30	15	10	23	5	3	5	4	6	2
Choroby układu pokarmowego	2	2	3	1	0	0	1	0	0	0	2	3
Choroby układu moczowo-płciowego	3	3	8	0	1	3	1	1	4	2	1	1
Choroby neurologiczne	12	18	13	5	2	6	3	10	2	4	6	5
Inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu	30	27	29	7	12	11	10	8	6	13	7	12

krwiotwórczego												
Całościowe zaburzenia rozwojowe	11	14	19	2	4	4	6	5	8	3	5	7
Razem	138	141	164	45	42	58	37	48	48	56	51	58

Źródło: Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Koszalinie

3. Charakterystyka i analiza rodzin zastępczych i pieczy zastępczej w Koszalinie

3.1. Charakterystyka prawna pieczy zastępczej

a) Rodzaje rodzin zastępczych (na podstawie przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2011 roku):

- rodziny zastępcze:

- spokrewnione z dzieckiem,
- niespokrewnione z dzieckiem,
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
 - a) wielodzietne,
 - b) specjalistyczne,
 - c) o charakterze pogotowia rodzinnego.

b) Formy rodzinnej pieczy zastępczej (na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 01 stycznia 2012 roku):

- rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
 - rodzinny dom dziecka.

3.2. Charakterystyka pieczy zastępczej w Koszalinie

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie sytuacja rodzin zastępczych i instytucjonalnej pieczy zastępczej przedstawia się następująco:

Tabela Nr 14 - Liczba rodzin zastępczych w Koszalinie ogółem w latach 2010-2012

Rodziny zastępcze	2010	2011	Rodziny zastępcze	2012
Spokrewnione	127	139	Spokrewnione	96
Niespokrewnione	23	29	Niezawodowe	40
Zawodowe	13	12	Zawodowe	7
Razem rodzin zastępczych	163	180	Razem rodzin zastępczych	143

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 15 - Liczba rodzin zastępczych dla dzieci z innych powiatów ogółem w latach 2010-2012

Rodziny zastępcze	2010	2011	Rodziny zastępcze	2012
Spokrewnione	17	19	Spokrewnione	15
Niespokrewnione	4	4	Niezawodowe	8
Zawodowe	4	3	Zawodowe	1
Razem rodzin zastępczych	25	26	Razem rodzin zastępczych	24

(w 2010 r. – 38 dzieci z poza Koszalina, w 2011 r. dzieci z poza Koszalina – 41 dzieci, w 2012 r. 38 dzieci z poza Koszalina)

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 16 - Liczba rodzin zastępczych dla dzieci z Koszalina w latach 2010-2012

Rodzina zastępcza	2010	2011	Rodzina zastępcza	2012
Spokrewniona	110	120	Spokrewniona	81
Niespokrewniona	19	25	Niezawodowa	32
Zawodowa	9	9	Zawodowa	6
Razem	138	154	Razem	119

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 17 - Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2010-2012

Rodziny zastępcze zawodowe	2010	2011	2012
Pogotowia rodzinne	4	4	3
Rodziny wielodzietne	7	6	2
Rodziny specjalistyczne	2	2	2
Razem	13	12	7

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 18 - Liczba dzieci z Koszalina w rodzinach zastępczych w latach 2010-2012

Typ rodziny	2010	2011	Typ rodziny	2012
Spokrewnione	144	149	Spokrewnione	137
Niespokrewnione	23	33	Niezawodowe	74
Zawodowe	79	71	Zawodowe	35
Razem dzieci w rodzinach zastępczych	246	253	Razem dzieci w rodzinach zastępczych	246

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 19 - Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Pogotowia rodzinne	32	28	24
Rodziny wielodzietne	57	52	9
Rodziny specjalistyczne	2	2	2
Razem	91	82	35

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 20 - Liczba dzieci przebywających na terenie Koszalina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, tj. Rodzinnych Domach Dziecka Nr 2 i 3 w latach 2010-2012 (od 01.01.2013r. obowiązuje nazwa: Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 1 i nr 2)

2010	2011	2012
16	20	17

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 21 - Liczba dzieci przebywających poza Koszalinem w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego w latach 2010-2012

2010	2011	2012
25	23	23

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 22 - Liczba dzieci z Koszalina przebywająca w rodzinach zastępczych poza Koszalinem w latach 2010-2012

2010	2011	2012
18	22	17

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 23 - Rodzinne Domy Dziecka w Koszalinie w roku 2012 oraz liczba dzieci przebywająca w Rodzinnych Domach Dziecka

Wyszczególnienie	2012
Liczba Rodzinnych Domów Dziecka	4
Liczba dzieci z Koszalina przebywających w Rodzinnych Domach Dziecka	39

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela Nr 24 - Liczba dzieci usamodzielnianych z Koszalina w latach 2010-2012

2010		2011		2012	
Z rodzin zastępczych	Z placówek	Z rodzin zastępczych	Z placówek	Z rodzin zastępczych	Z placówek
67	24	71	30	58	25

Źródło: MOPS Koszalin

3.3. Analiza sytuacji w obszarze pieczy zastępczej w Koszalinie

Niepokojąco wzrasta ilość dzieci oczekujących na pilne umieszczenie w pieczy zastępczej. Brak miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach na terenie całego kraju powoduje, iż małe dzieci są pozostawieni w środowiskach patologicznych, gdzie zagrożone jest ich życie i zdrowie, a także prawidłowe funkcjonowanie. Potrzeby miasta w zakresie zapewnienia opieki całodobowej dzieciom są większe niż liczba miejsc w rodzinach zastępczych. W Koszalinie nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego. Czas pobytu dziecka w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego wydłuża się.

Pieczka zastępcza jest okresowa, a jej celem jest wsparcie rodziny przeżywającej trudność w celu podjęcia właściwych ról społecznych. W roku 2012 do adopcji skierowano 25 dzieci z terenu Koszalina.

W roku 2012 zatrudnionych zostało 2 koordynatorów pieczy zastępczej, każdy z nich miał pod opieką 30 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Na zatrudnienie koordynatorów i realizację szkoleń dla rodzin zastępczych wydatkowano środki finansowe w wysokości 32 606,74 zł pozyskane z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” i Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 „Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego”. Ponadto na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego pozyskano środki finansowe w łącznej wysokości 130 201,42 zł.

Z dotychczasowego doświadczenia wynika, iż korzystniej jest obejmować rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparciem asystenta rodziny niż ponosić koszty umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 1 i nr 2 (do 31 grudnia 2012 funkcjonowała nazwa: Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 i 3 w Koszalinie)
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 1,
ul. Jana Pawła II 2/3, 75-950 Koszalin
tel. 94/ 343-01-25
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 2,
ul. Wańkowicza 5F/1, 75-950 Koszalin
tel. 94/ 346-45-67

Jako najistotniejsze do oddziaływania na dziecko i rodzinę Dyrektorzy w/w placówek wskazują konieczność skierowania szczególnej aktywności na pracę z rodziną naturalną. Ważne jest wsparcie rodziców naturalnych w procesie zmian w funkcjonowaniu rodziny. Praca ta jest szczególnie trudna, gdyż rodzina dysfunkcyjna potrzebuje więcej czasu i narzędzi wsparcia, aby nastąpiła w niej istotna i trwała poprawa. Dopiero taki stan może prowadzić do nawiązania relacji z dzieckiem i w dalszym efekcie do jego powrotu do naturalnych rodziców.

Publiczny Ośrodek Adopcyjny w Koszalinie

Al. Monte Cassino 2, 75-412 Koszalin
tel. 94/ 343-25-62

Zadania związane z inicjowaniem i wspomaganiem rodzinnych form opieki i wychowania realizował do 31 grudnia 2011 roku Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy w Koszalinie (do 31.12.2011 roku na terenie miasta funkcjonowały dwa ośrodki adopcyjne – w tym jeden prowadzony był przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci).

Tabela Nr 25 - Procesy adopcyjne zakończone w latach 2010 – 2011 (dane liczbowe dotyczą Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Koszalinie)

Wyszczególnienie	2010		2011	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Adopcje polskie	29	39	24	33
w tym: adopcje zagraniczne	0	0	2	3
Adopcje wewnątrzrodzinne	13	15	8	8
Ogólnie	42	54	32	41

Źródło: Publiczny Ośrodek Adopcyjny w Koszalinie

W latach 2010 i 2011 Komisja Kwalifikacyjna Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Koszalinie, ul. Morska 43 zakwalifikowała do przysposobienia 77 dzieci, z czego dla 58 dzieci znaleziono polską rodzinę adopcyjną, a dla 3 zagraniczną. Nie zakwalifikowano do adopcji 25% dzieci omawianych na Komisji, głównie z powodu braku zgody opiekuna prawnego na adopcję, braku gotowości dzieci do przysposobienia, więzi między rodziną naturalną a dzieckiem np.: z rodzeństwem.

Zadaniem Ośrodka jest zakwalifikowanie odpowiedniej rodziny dla dzieci i umieszczenie dziecka możliwie jak najszybciej w nowej rodzinie.

4. Analiza SWOT systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w ocenie MOPS Koszalin.

Analiza SWOT przeprowadzona w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Koszalinie pozwoliła na wyodrębnienie następujących silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla lokalnego systemu wspierania dziecka i rodziny oraz pieczy zastępczej w Koszalinie.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> - liczne programy profilaktyczne, osłonowe i aktywizacyjne realizowane w mieście, - ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, strona www PROFUTURO), - liczne i otwarte na współpracę organizacje pozarządowe, - dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w jednostkach publicznych i organizacjach pozarządowych, - dobra infrastruktura pomocy społecznej i innych instytucji wspierających rodzinę, - profesjonalna i na bieżąco podnosząca kwalifikacje kadra pomocy społecznej, - aktywne i profesjonalne środowisko pedagogiczne, - wysoki poziom infrastruktury w zakresie spędzania czasu wolnego przez rodziny (Sportowa Dolina, place, Kluby Osiedlowe), - wysoki poziom działalności promującej wolontariat. 	<ul style="list-style-type: none"> - utrudniona współpraca pomocy społecznej z kuratorami zawodowymi, - niewystarczająca do potrzeb liczba lokali socjalnych, - brak placówki opiekuńczo-wychowawczej, - brak placówek i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz socjoterapii dla rodziców, - zbyt mała liczba rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze, - lokalizacja mieszkań socjalnych – enklawy biedy, nieekonomiczne rozwiązania - ogrzewanie elektryczne powodujące wysokie rachunki i zadłużenia, - brak programów edukacji seksualnej, - brak wyspecjalizowanych rodzin zastępczych dla dzieci niepełnosprawnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie asystentów rodziny, - akcje promocyjne na rzecz rozwoju pieczy zastępczej, - pozyskiwanie i wykorzystywanie środków unijnych i ministerialnych na działania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i rozwoju pieczy zastępczej - środki na programy, - program oddłużeniowy ZBM. 	<ul style="list-style-type: none"> - niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny, - rosnące potrzeby w zakresie miejsc w żłobkach, przedszkolach (infrastruktura), - niewydolność rodziców biologicznych i brak świadomości problemu w rodzinach dysfunkcyjnych, - kształcenie i przekwalifikowanie nieadekwatne do potrzeb rynku pracy, - ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny, - brak skutecznych „sankcji” wobec rodziców skierowanych na leczenie, - brak opieki medycznej w szkołach, - brak „kontroli społecznej” otoczenia, - brak wykwalifikowanych osób gotowych do pełnienia funkcji w instytucjach pieczy zastępczej.

5. Adresaci Programu

W zakresie zadań dotyczących **wspierania rodziny** adresatami Programu będą:

1. Dzieci przebywające w środowisku rodziny biologicznej.
2. Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

3. Rodziny dotknięte ubóstwem i zagrożone wykluczeniem społecznym, w szczególności małoletnie matki, rodziny niepełne, rodziny wielodzietne, rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka i/lub niepełnosprawnością, rodziny w sytuacjach kryzysowych.
4. Rodziny wspierające.
5. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

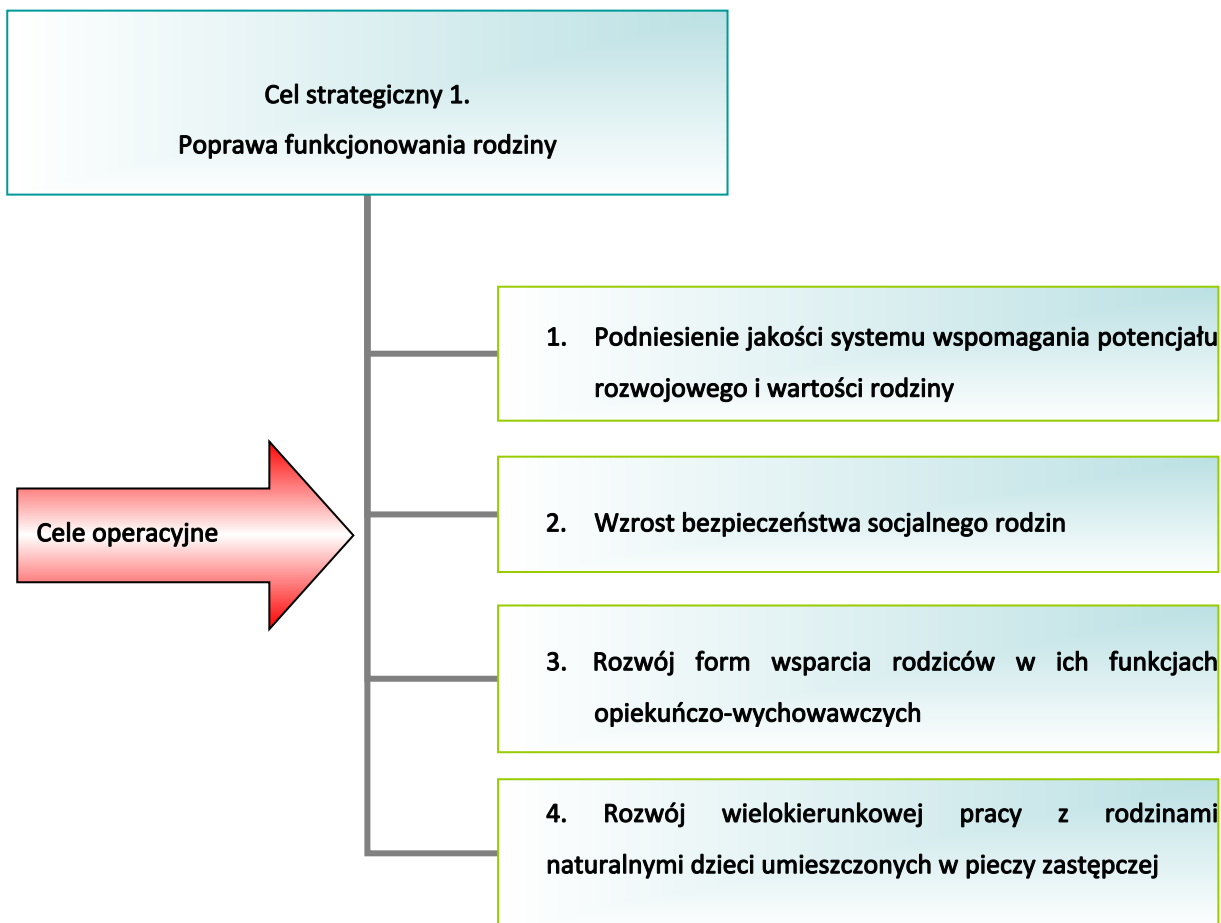
W zakresie zadań dotyczących **rozwoju pieczy zastępczej** adresatami Programu będą:

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.
3. Osoby usamodzielniane.
4. Osoby zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

6. Cele, działania i wskaźniki Programu

Działania dotyczące wspierania rodziny:

Głównym celem Programu w zakresie dotyczącym wspierania rodziny jest zapewnienie dziecku i rodzinie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego oraz szerokiego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, służby zdrowia, sportu i rekreacji.

Działania do celu operacyjnego 1.

1. Diagnozowanie warunków życia rodzin oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie.
2. Wdrażanie programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych służących rozwojowi rodziny.
3. Rozszerzenie wsparcia prawnego dla rodzin.
4. Realizacja usług asystentów rodziny i asystentów osób niepełnosprawnych.
5. Rozbudowa systemu wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań, w tym programów dla rodzin wielodzietnych.
6. Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny.
7. Organizowanie kampanii informacyjnych o lokalnych instytucjach świadczących pomoc rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 2.

1. Diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
2. Obejmowanie pomocą społeczną (finansową i rzeczową) rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych.
3. Inicjowanie i rozwijanie zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich dożywiania w szkole, wyposażenia w podręczniki i pomoce szkolne.
5. Dofinansowanie i organizowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.

Działania do celu operacyjnego 3.

1. Pedagogizacja rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ich dzieci oraz umiejętności wychowawczych rodziców.
2. Realizacja form wsparcia dla rodziców przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci.
3. Poprawa dostępności i rozwijanie lokalnej infrastruktury żłobkowej i przedszkolnej.
4. Wspieranie form współpracy instytucji oświatowych z rodzicami jako partnerami w procesie dydaktyczno-wychowawczym dzieci.
5. Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń demoralizacją i uzależnieniami dzieci i młodzieży.
6. Rozwijanie form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą.
7. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.

Działania do celu operacyjnego 4.

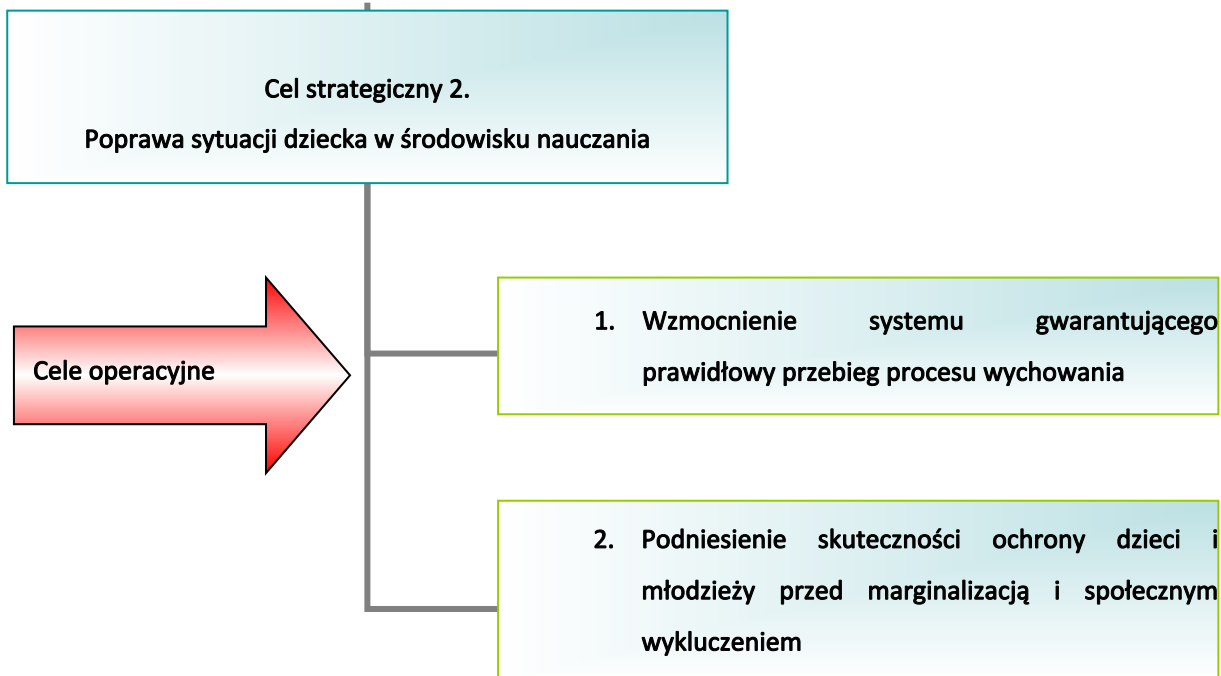
1. Wzbudzanie i podtrzymywanie motywacji rodzin biologicznych do współpracy i uświadamianie rodzicom konieczności powrotu dziecka do domu rodzinnego.
2. Pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie.
3. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i dzieci w trakcie procesu powrotu do rodziny naturalnej.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego:

- liczba programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych dla rodzin,
- liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny i asystenta osoby niepełnosprawnej,
- liczba kampanii informacyjnych o lokalnych instytucjach świadczących pomoc rodzinom,
- liczba rodzin objętych pomocą społeczną (pomoc finansowa i rzeczowa),
- liczba dzieci i młodzieży objętych dożywianiem w szkole,
- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem w formie wyposażenia w podręczniki i pomoce szkolne,
- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem w formie dofinansowania i organizacji wypoczynku zimowego i letniego,
- liczba porad udzielonych rodzinom w zakresie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym porad prawnych,
- liczba prowadzonych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą,
- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem w formie dziennej opieki,
- liczba szkoleń i warsztatów dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych,
- liczba programów profilaktycznych, terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci,
- liczba rodzin naturalnych, z którymi prowadzona jest współpraca na rzecz powrotu dziecka do domu rodzinnego,
- liczba udzielonych porad psychologiczno-pedagogicznych i innych form wsparcia dla rodziców i dzieci w trakcie procesu powrotu do rodziny naturalnej,
- liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.

Podmioty realizujące i współpracujące przy realizacji celów i działań:

Urząd Miejski, jednostki organizacyjne miasta, poradnie specjalistyczne i rodzinne, ośrodki wsparcia dla dziecka i rodziny, szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

Działania do celu operacyjnego 1.

1. Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych.
3. Angażowanie różnych instytucji i organizacji pozarządowych w realizację programów profilaktycznych i pomocowych na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi.

Działania do celu operacyjnego 2.

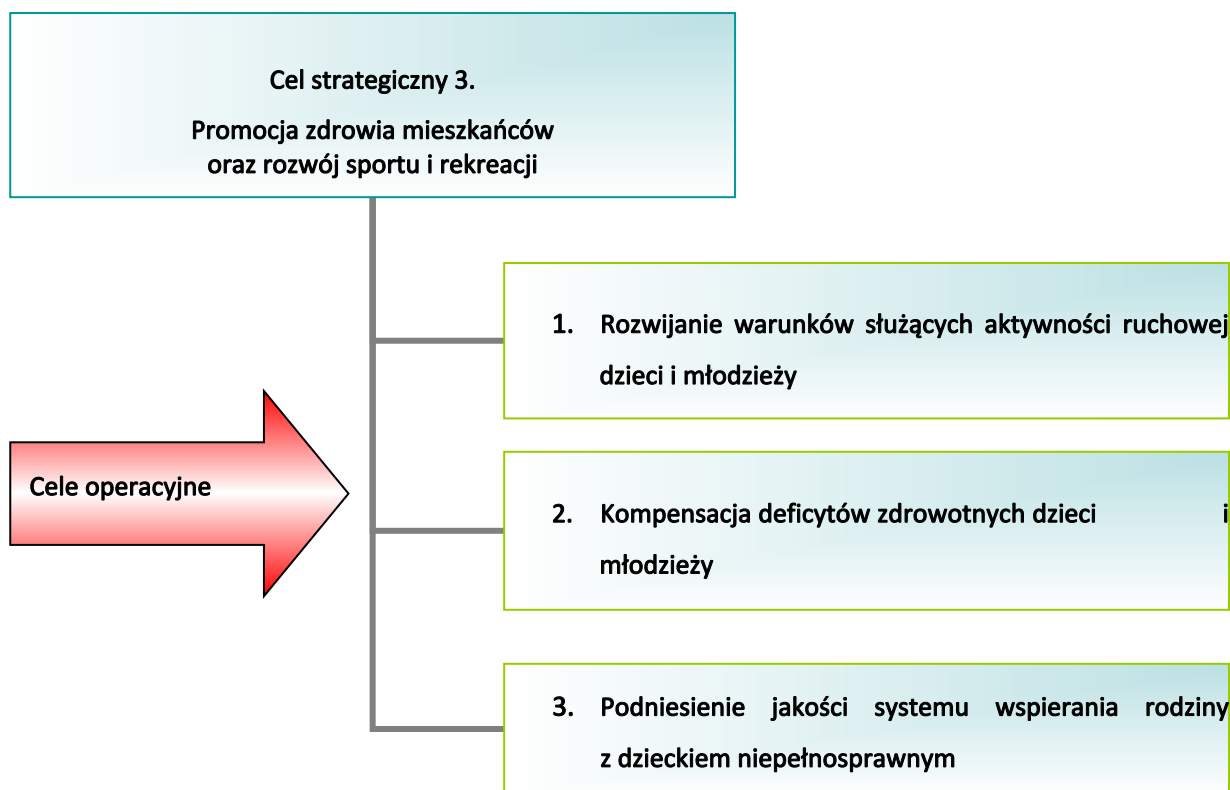
1. Rozwój opieki pedagogicznej i psychologicznej w szkołach.
2. Opracowywanie i realizowanie programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży, w tym uzależnieniom i wykluczeniu społecznemu.
3. Działania promocyjne w zakresie zdrowego stylu życia.
4. Tworzenie warunków do zwiększenia różnych form orientacji i poradnictwa zawodowego dla młodzieży.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży,
- liczba zrealizowanych warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców,
- liczba prowadzonych grup wsparcia w szkołach dla rodzin niewydolnych wychowawczo,
- liczba instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w realizację programów profilaktycznych i pomocowych na rzecz dzieci,
- liczba pedagogów w szkołach,
- liczba psychologów w szkołach,
- liczba opracowanych i realizowanych programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży.

Podmioty realizujące i współpracujące przy realizacji celów i działań:

Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy, poradnie specjalistyczne i rodzinne, ośrodki wsparcia dla dziecka i rodziny, szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe i inne podmioty.

Działania do celu operacyjnego 1.

1. Tworzenie warunków do realizacji cyklicznych badań sprawności młodego pokolenia.
2. Wykorzystywanie bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
3. Stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania istniejących obiektów sportowych w placówkach oświatowych, również w godzinach popołudniowych, a dla młodzieży także w godzinach wieczornych.
4. Rozbudowa infrastruktury służącej czynnemu spędzaniu czasu wolnego (plac zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe).
5. Zwiększenie dostępu do infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, zapewnienie możliwości uczestnictwa w lokalnych imprezach.

Działania do celu operacyjnego 2.

1. Tworzenie warunków do realizacji cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.
2. Realizowanie edukacyjnych programów prozdrowotnych w szkołach (higiena nauki i pracy, prawidłowe żywienie, wady postawy, uzależnienia).
3. Tworzenie warunków do praktykowania zachowań prozdrowotnych.

Działania do celu operacyjnego 3.

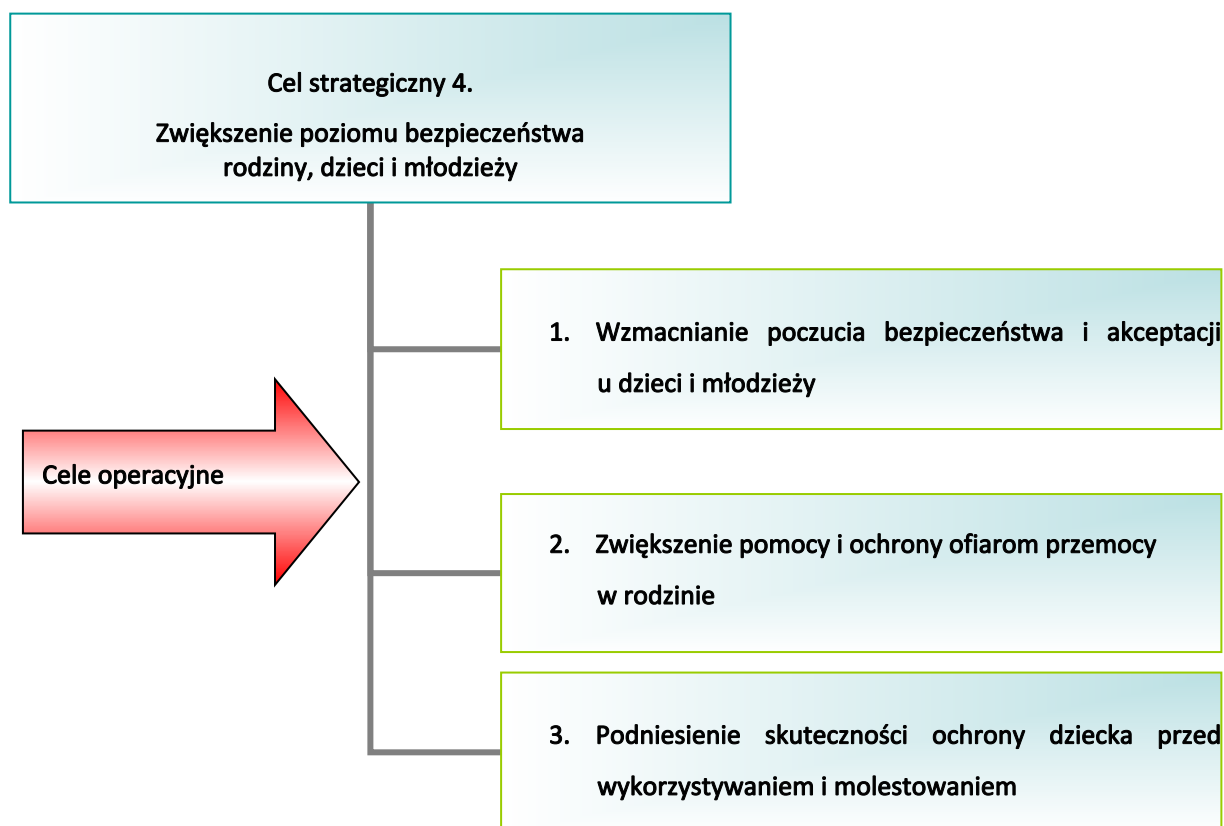
1. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.
2. Prowadzenie działań integracyjnych w środowisku lokalnym.
3. Opracowywanie, wspieranie i ułatwienie dostępu do oferty i programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież niepełnosprawną do podjęcia samodzielnego życia.
4. Zabezpieczenie mieszkań w zasobach mieszkaniowych gminy.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego:

- liczba nowych form infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej dla rodzin,
- liczba zrealizowanych akcji w zakresie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- liczba zrealizowanych edukacyjnych programów prozdrowotnych w szkołach,
- liczba zrealizowanych działań integracyjnych w środowisku lokalnym, w zakresie wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi,
- liczba zrealizowanych programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież niepełnosprawną do podjęcia samodzielnego życia,
- liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych gminy.

Podmioty realizujące i współpracujące przy realizacji celów i działań:

Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy, placówki służby zdrowia, poradnie specjalistyczne i rodzinne, PFRON, ośrodki wsparcia dla dziecka i rodziny, szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe i inne podmioty.

Działania do celu operacyjnego 1.

1. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa.

Działania do celu operacyjnego 2.

1. Realizacja działań profilaktycznych i interwencyjnych, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, zgodnie z „Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”.
2. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat przemocy i uzależnień.
3. Szkolenie nauczycieli związane z zagrożeniem uzależnieniami.
4. Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej z zakresu problematyki przemocy i uzależnień.
5. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy przemocy i uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej.
6. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych przemocą i uzależnieniem, osób uwikłanych w przemoc, uzależnionych oraz współuzależnionych.
7. Wspomaganie działań instytucji i organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów przemocy i uzależnień.

Działania do celu operacyjnego 3.

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.
3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego:

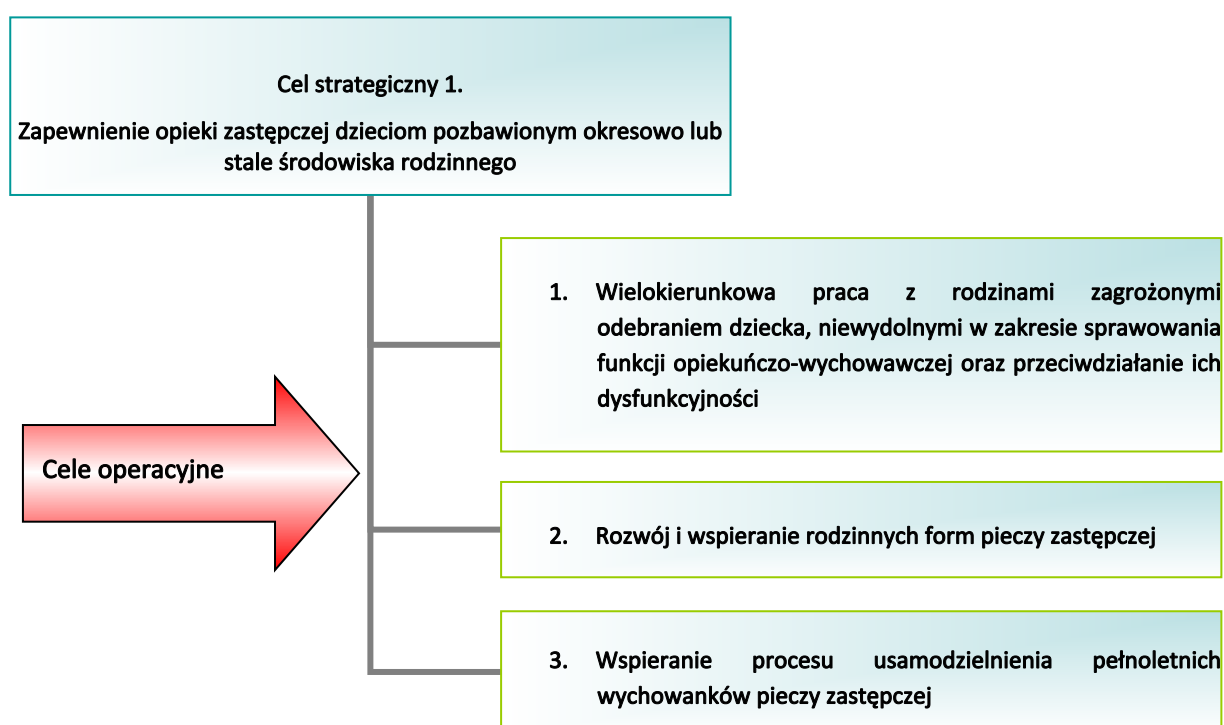
- liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat przemocy i uzależnień,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa,
- liczba zrealizowanych działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- liczba zrealizowanych działań informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych z zakresu problematyki przemocy i uzależnień,
- liczba osób, które skorzystały z pomocy psychospołecznej i prawnej ze względu na przemoc lub uzależnienia,
- liczba instytucji i organizacji pozarządowych wspartych w zakresie działań służących rozwiązywaniu problemów przemocy i uzależnień,
- liczba zrealizowanych programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej,
- liczba zrealizowanych programów przeciwdziałania wykorzystywaniu i molestowaniu dzieci w rodzinie i w środowisku.

Podmioty realizujące i współpracujące przy realizacji celów i działań:

Urząd Miejski, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Uzależnień, jednostki organizacyjne gminy, placówki służby zdrowia, poradnie specjalistyczne i rodzinne, ośrodki wsparcia dla dziecka i rodziny, szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe i inne podmioty.

Działania dotyczące rozwoju pieczy zastępczej:

Głównym celem Programu w zakresie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej jest zabezpieczenie opieki dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Działania do celu operacyjnego 1:

1. Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowaniu rodziny w środowisku poprzez poradnictwo rodzinne, wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez porady psychologiczne, prawne i pedagogiczne.

Działania do celu operacyjnego 2:

1. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego.
2. Kwalifikacja i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.

3. Tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.
4. Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania.
5. Udzielanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i prawnej.
6. Organizowanie pomocy wolontariuszy dla rodzin zastępczych i osób kierujących rodzinnym domem dziecka.
7. Pozyskiwanie środków na realizację programów i projektów wspierających tworzenie i funkcjonowanie rodzin zastępczych.

Działania do celu operacyjnego 3:

1. Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych.
2. Wspieranie finansowe i rzeczowe.
3. Pomoc w pozyskaniu mieszkania z zasobów gminy, w tym mieszkania chronionego.
4. Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie wejścia na rynek pracy.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego:

- liczba rodzin korzystających z porad specjalistów,
- liczba szkoleń i warsztatów,
- liczba specjalistycznych porad udzielonych rodzinom, ilość usług profilaktyczno-wspierających skierowanych do rodzin zastępczych,
- liczba utworzonych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- liczba mieszkań pozyskanych dla usamodzielnianych wychowanków z zasobów gminy,
- liczba mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków,
- liczba imprez okolicznościowych, pikników integracyjnych promujących ideę rodzicielstwa zastępczego,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodzin zastępczych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- liczba ulotek i broszur rozpowszechnionych na terenie miasta dotyczących promowania idei rodzicielstwa zastępczego,
- liczba programów i projektów wspierających pieczę zastępczą.

Podmioty realizujące i współpracujące przy realizacji celów i działań:

Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy, poradnie specjalistyczne i rodzinne, ośrodki wsparcia dla dziecka i rodziny, szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe i szkoleniowe oraz inne podmioty.

7. Limit rodzin zastępczych zawodowych

W roku 2012 funkcjonowała następująca liczba rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka:

A. rodziny zawodowe:

- pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 3;
- specjalistyczne – 2;
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze – 2;

B. rodzinne domy dziecka - 4.

Analiza ilościowa dotycząca liczby dzieci zagrożonych umieszczeniem w systemie pieczy zastępczej wskazuje, że według stanu na 31 grudnia 2012 roku liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy wynosi 24 (według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie).

Na podstawie rozeznania potrzeb w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej oraz zagrożonej umieszczeniem w środowisku zastępczym, przyjmuje się poniższy limit rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka:

1. Na rok 2013:

A. rodziny zawodowe:

- pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 4;
- specjalistyczne – 2;
- zawodowe – 3;
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze – 1;

B. rodzinne domy dziecka - 5.

2. Na rok 2014:

A. rodziny zawodowe:

- pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 4;
- specjalistyczne – 2;
- zawodowe – 4;
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze – 1;

B. rodzinne domy dziecka – 6.

3. Na rok 2015:

A. rodziny zawodowe:

- pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 4;
- specjalistyczne – 2;
- zawodowe – 5;

B. rodzinne domy dziecka – 6.

8. Źródła finansowania i budżet Programu

Źródłem finansowania zadań określonych w „Miejskim Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015” będą środki finansowe pochodzące z:

- budżetu Gminy Miasta Koszalin,
- budżetu Państwa ,
- budżetów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 149, poz. 887 z późn. zm.),
- budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 149, poz. 887 z późn. zm.),
- odpłatności rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 193 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 149, poz. 887 z późn. zm.),
- środków Unii Europejskiej,
- innych źródeł.

Z uwagi na to, że trudno w sposób jednoznaczny przewidzieć skutki realizacji Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zaplanowany budżet może ulegać zmianie.

Planowany budżet programu w zakresie wspierania rodziny na lata 2013 – 2015

	Szacunkowy koszt i struktura finansowania działań w ramach Programu	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
1.	Zatrudnienie asystentów rodziny	92 655	113 000	215 000

Zatrudnienie asystentów rodziny: w 2013 roku – 3 etaty, w 2014 roku – 3 etaty, w 2015 roku – 6 etatów.

Planowany budżet programu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej na lata 2013 – 2015

	Szacunkowy koszt i struktura finansowania działań w ramach Programu	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
1.	Wynagrodzenie wraz z pochodnymi dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących Rodzinne Domy dziecka	522 585	530 000	540 000
2.	Wynagrodzenie wraz z pochodnymi osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	23 800	23 800	35 000
3.	Pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy	2 560 480	2 610 480	2 660 480

	zastępczej			
4.	Jednorazowa pomoc pieniężna z tytułu przyjęcia dziecka do rodzinnej pieczy zastępczej	9 520	12 000	12 000
5.	Pomoc dla osób usamodzielnianych	350 000	350 000	350 000
6.	Środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego	49 970	90 000	95 000
7.	Środki finansowe (w tym dotacja celowa) na utrzymanie dzieci z Koszalina umieszczone w rodzinach zastępczych poza Koszalinem	133 000	150 000	150 000
8.	Środki finansowe na utrzymanie dzieci z Koszalina umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Koszalinem	1200 000	1250 000	1300 000
9.	Wynagrodzenie wraz z pochodnymi rodzin pomocowych	6 240	6 240	6 240
10.	Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	106 472	101 300	260 000
	Ogółem	5 054 722	5 236 820	5 623 720

Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej: w 2013 roku – 2 etaty, w 2014 roku – 2 etaty, w 2015 roku – 6 etatów.

9. Zakładane efekty realizacji Programu

W zakresie wspierania rodziny:

- 1) zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne,
- 2) wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych,
- 3) zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny naturalnej,
- 4) poprawa funkcjonowania rodzin z problemami poprzez zrealizowanie celów strategicznych i operacyjnych,
- 5) podniesienie jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w Program,
- 6) gromadzenie danych na temat działań podejmowanych na rzecz rodziny,
- 7) poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym,
- 8) poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży,
- 9) zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 10) zintensyfikowanie działań wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, efektem czego będzie zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych poza rodziną naturalną dziecka,
- 11) zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w obszarze wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej.

W zakresie pieczy zastępczej:

- 1) doskonalenie systemu pieczy zastępczej, w tym wzrost liczby rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka,
- 2) zwiększenie dostępu do szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- 3) rozwijanie dotychczasowych działań na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej poprzez doszkalanie istniejących rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 4) rozwijanie dotychczasowych działań na rzecz dziecka i rodziny, a także stworzenie warunków do podejmowania przez gminy oraz przez organizacje pozarządowe inicjatyw we wskazanym zakresie,
- 5) propagowanie dobrych praktyk i wzorów inicjatyw kierowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 6) podjęcie działań wspierających rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, efektem czego będzie profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej,
- 7) propagowanie dobrych praktyk i wzorów inicjatyw kierowanych do rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

10. Monitoring i sprawozdawczość Programu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o dane z podmiotów zaangażowanych w jego realizację przekazywane do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie. Koordynator Programu do dnia 30 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdawczość będzie prowadzona w oparciu o wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów określone w Programie oraz poprzez analizę jakościową zmian w obszarze wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na terenie Koszalina. Podmioty zaangażowane w realizację zadań zawartych w Programie będą przedkładały Koordynatorowi do dnia 31 stycznia każdego roku informację z realizacji Programu za rok poprzedni.